

BEHAEGEL (**Behaghel, Behagele**), **Pieter**, grammaticus, pedagoog (Tielt 28 augustus 1783 - Brugge 11 december 1857).

Studeerde aan het college der Paters Recolletten te Tielt; in 1802 ging hij naar het seminarie te Gent

voor de studie van theologie en gewijde geschiedenis; bij de sluiting van het seminarie in 1804 vertrok hij naar Linz (Oostenrijk) voor studie en lesgeven (tot september 1806). In 1808 opende hij een school te Wakken. In 1810 werd hij naar Torhout geroepen voor de oprichting van een inrichting voor voortgezet onderwijs, die weldra als pensionaat van Torhout grote faam verwierf wegens de degelijke onderwijsmethoden (in 1826 toevoeging van een Latijnse klas). Koning Willem I benoemde Behaegel in 1817 tot Fondateur et Directeur de l'Ecole Normale des Instituteurs pour les provinces méridionales met het oog op de oprichting van een dergelijke school te Lier. Hij ging uiteindelijk niet op die grote eer in en weigerde ook in 1830 een plaats in het Nationaal Congres. In 1839 verliet hij Torhout definitief voor Brugge; het pensionaat te Torhout werd opgeheven en vervangen door een normaalschool.

Van maart 1840 tot juni 1841 verbleef hij te Brussel met het oog op het verkrijgen van medewerking van de regering voor zijn Tijdschrift der Onderwijzers, het eerste Vlaamse tijdschrift voor onderwijsproblemen dat met rijkssubsidie verscheen (van 1844 tot 1851). In 1824 stichtte hij te Torhout de Letterkundige Maatschappij en te Brussel de vereniging Vaderlandsliefde, met als orgaan De Waeren Belg.

Zijn Nederduytsche Spraekkunst (drie delen, 1817; tweede uitgave in 1826 in het „Hollands”) trok de aandacht van Falck, minister van openbaar onderwijs onder koning Willem I, die getuigde dat Behaegel de Nederlandse taal goed kende en wiens doel het was de schrijfwijze der „Vlaamse” taal met die der „Hollandse” zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen. In 1837 schreef Behaegel een degelijk gedocumenteerde Verhandeling over de vlaemsche spelkunst, bijzonderlyk ingerigt ter beslissing van de geschilpunten der taelgeleerden omtrent de spelling (twee delen, 1837-'38). Daardoor zou hij een grote rol spelen in de eerste spellingoorlog. Samen met F. Bôn gaf hij in 1840 het Verklaeringsschrift van de Brusselse Maatschappij Vaderlandsliefde uit (z. Bôn); hij werkte ook mee aan de Spectateur Belge van L. de Foere, de hardnekkige tegenstander van de Hollandse spelling. Hoewel die strijd voor het Vlaams tegen het Hollands hem veel energie heeft doen verspillen, heeft Behaegel toch duidelijk tot het ontwaken van de Vlaamse gedachte bijgedragen. H. Lippens-Behaegel schreef in 1872 dat Behaegel naast J.F. Willems, die met hem voortdurend polemiseerde, o.a. naar aanleiding van de prijsvraag Over de Hollandsche en de Vlaamsche schryfwyzen van het Nederlandsch, de eer geniet aan de V.B. haar eerste impuls te hebben gegeven.

LITERATUUR: H. Lippens-Behaegel, *Esquisse biographique de Pierre Behaegel, savant grammairien. Etude sur la part qu'il a prise au mouvement flamand*, in *Annales de la société d'émulation, pour l'étude de l'histoire et des antiquités de Flandre*, reeks 3, VII (1872, p. 179-216).

RENE HAESERYN